

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus !

Na wstępie serdecznie pozdrawiam wszystkich czytelników naszej diecezjalnej gazety, jak również tych, którzy są zainteresowani problematyką kościelnego prawa małżeńskiego i pracą Sądu Kościelnego w Grodnie. Oczywiście zainteresowanie to przejawia się przede wszystkim w kontekście problemów życia małżeńskiego, ale nie tylko.

Pozwolę sobie powiedzieć kilka zdań o sobie i pracy, którą wykonuję. Jestem księdzem z Polski. Przyjechałem do pracy w naszej diecezji 20 lat temu. Z pracą w Sądzie Kościelnym związany jestem od 1993 roku. Przez wiele lat byłem notariuszem sądowym, później pełniłem funkcję wiceoficjała, a od 2005 roku jestem oficjałem. Ponadto jestem proboszczem parafii Wniebowzięcia NMP i św. Józefa Rzemieślnika w Skidlu. **Teraz kilka słów o sądownictwie w kościele i o naszym sądzie grodzieńskim.**

Rozwojowi Kościoła katolickiego od początku aż po dzień dzisiejszy towarzyszy rozwój prawa kanonicznego. Kościół jest wspólnotą ludzką, a każda wspólnota, jeśli chce być autentyczna, musi w swoim postępowaniu kierować się prawem. Prawo chroni wiernych Kościoła, wyznacza prawa i obowiązki. Przestrzeganie prawa obowiązuje wszystkich wiernych. Ponieważ prawo kanoniczne obowiązujące w Kościele często było i jest nieprzestrzegane, zaistniała konieczność powołania i zorganizowania sądownictwa. W tej chwili nie wchodzę w problematykę historyczną, ponieważ jest ona bardzo szeroka. † W Kościele katolickim znane są dwie kodyfikacje prawa kanonicznego. Pierwszy Kodeks Prawa Kanonicznego został ogłoszony w roku 1917 przez papieża Benedykta XV. Obowiązywał on do roku 1983, kiedy to Sługa Boży Jan Paweł II ogłosił nowy Kodeks Prawa Kanonicznego. Obowiązuje on do dnia dzisiejszego. W roku 1990 w oparciu o przepisy nowego zbioru prawa kanonicznego został erygowany Sąd Kościelny dla katolików na Białorusi. W roku 1994 w wyniku reorganizacji powstał Międzydiecezjalny Sąd w Grodnie, który swoim zasięgiem obejmował Białoruś, Europejską część Rosji, Syberię i Kazachstan. W takim stanie Sąd pracował do początku 2009 roku. Od tej daty jurysdykcja Sądu grodzieńskiego została zawężona do terytorium naszej diecezji.

Pełna nazwa Sądu brzmi: "Sąd kościelny diecezji Grodzieńskiej".

Przechodząc do odpowiedzi na zadane przez czytelników pytania, pragnę nadmienić, że w Kościele katolickim małżeństwo jest jednym z siedmiu sakramentów, jest związkiem nierozzerwalnym, tzn. żadna ludzka władza nie może tego związku rozwiązać. Zatem, w Kościele NIE MA ROZWODÓW. Ale żeby zawrzeć ważnie sakramentalny związek małżeński, muszą być spełnione odpowiednie warunki. Są sytuacje, kiedy małżeństwo, zawarte w kościele wobec kapłana, który jest urzędowym świadkiem, i dwóch innych świadków jest nieważne. Kodeks Prawa Kanonicznego określa 12 przeszkód, które powodują nieważność małżeństwa. Przeszkoda musi istnieć w momencie zawierania małżeństwa. Aby udowodnić nieważność małżeństwa, należy zgłosić się do Sądu Kościelnego w Grodnie.

Jakie winne być warunki dla unieważnienia związku małżeńskiego? Czy po unieważnieniu można zawierać kolejny związek małżeński?

Świętłana, Grodno

Jakie są warunki zaskarżenia nieważności małżeństwa?

Grodno

O tóż na początku należy napisać skargę powodową, która powinna zawierać opis pożycia przedmałżeńskiego i małżeńskiego, z którego powinna wynikać przyczyna nieważności małżeństwa. Dalej należy umieścić dokładny adres osoby zainteresowanej i drugiego współmałżonka. Koniecznie należy umieścić dane trzech lub czterech świadków, można dołączyć dokumenty medyczne lub inne, jeśli istnieją, które pozwolą w przyszłości na pełniejsze wyjaśnienie sprawy. Dokumentem, bez którego nie można przyjąć skargi powodowej, jest "świadectwo ślubu". Jest to dokument, który wystawia parafia zawarcia małżeństwa, który potwierdza, że takie małżeństwo zostało zawarte. Po rozwodzie nie można zawrzeć ponownie sakramentalnego małżeństwa. Jeśli Sąd Kościelny w dwóch instancjach potwierdzi nieważność małżeństwa, wtedy można zawrzeć sakramentalny związek.

Gdzie się znajduje Sąd, w jakich godzinach jest czynny?

Oszmiany

Sąd Kościelny ma swoją siedzibę w Grodnie, przy ulicy Karola Marksa 4. Osoby zainteresowane mogą przychodzić do Sądu we wtorek i piątek w godzinach 10.00-13.00. Można również wysłać korespondencję na adres Sądu: 250025 Grodno, ul. K. Marksa 4.

Z pierwszym mężem, z którym brałam ślub kościelny, jestem rozwiedziona. Od 15 lat jestem w związku z innym mężczyzną. Czy mam prawo przystępować do spowiedzi i Komunii Świętej?

Irena, Zelwa

to po rozwodzie zawarł cywilny związek małżeński, nie może przystępować do sakramentu spowiedzi i komunii św. Obowiązany jest jednak do udziału w niedzielnej Mszy świętej i katolickiego wychowania potomstwa. W celu pełniejszego wyjaśnienia poproszę o kontakt z Sądem.

Czy można otrzymać rozwód kościelny? W małżeństwie jestem od 30 lat. Mieszkamy w jednym mieszkaniu, lecz osobno. Mąż przyprawia do mieszkania inne kobiety. Jestem inwalidą II grupy (depresja nerwicowa).

Anna, Smorgonie

W mowie potocznej często używamy pojęcia «rozwód kościelny». W Kościele rozwodów nie ma, a uzyskanie prawomocnego wyroku Sądu Kościelnego o nieważności małżeństwa nie jest rozwodem. W tej sprawie poproszę o osobisty kontakt.

Moja córka wyszła za mąż za żonatego mężczyznę wyznania prawosławnego, który pierwszy związek małżeński zawarł w Kościele, lecz potem rozwiódł się (cywilnie). Czy mój zięć może otrzymać unieważnienie pierwszego związku małżeńskiego i zawrzeć sakramentalny związek małżeński z moją córką?

W tej sprawie również poproszę o osobisty kontakt.

Na jakich dokumentach prawnych, oprócz Katechizmu Kościoła Katolickiego, opiera się praca Sądu Kościelnego? Czy istnieje potrzeba doskonalenia tego prawa? Czy w Cerkwi Prawosławnej i innych Cerkwiach również są Sądy? Jeśli tak, to czy istnieje jakaś współpraca między nimi?

Smorgonie

Sąd Kościelny może być erygowany, czyli powołany do istnienia, przez prawowitą władzę kościelną. Jest nią w tym wypadku Sygnatura Apostolska. Pracownicy Sądu kierują się przepisami zawartymi w Kodeksie Prawa Kanonicznego. Prawo kanoniczne szczegółowo określa przepisy dotyczące procedury sądowej. Każda diecezja na świecie powinna mieć sąd. Jeśli warunki na to nie pozwalają, wówczas tworzy się sądy międzydiecezjalne lub ponaddiecezjalne. Sądy katolickie współpracują ze sobą, aby posługa wiernym była owocna. Nie współpracujemy z sądami Cerkwi prawosławnej, ponieważ prawo kanoniczne Cerkwi inaczej traktuje problematykę małżeńską.

Syn zawarł związek małżeński 14 lat temu. Po jakimś czasie jego małżonka spotkała innego mężczyznę i rozwiodła się z pierwszym mężem. W jaki sposób mój syn może otrzymać unieważnienie związku małżeńskiego w Kościele?

Syn zawarł związek małżeński 14 lat temu. Po jakimś czasie jego małżonka spotkała innego mężczyznę i rozwiodła się z pierwszym mężem. W jaki sposób mój syn może otrzymać unieważnienie związku małżeńskiego w Kościele?

Niewierność małżeńska jest wielkim złem i ciężkim grzechem. W określonych sytuacjach może być podstawą do orzeczenia o nieważności małżeństwa. Niewierność, która ma miejsce kilka lat po zawarciu małżeństwa, nie jest przyczyną nieważności małżeństwa. Przeszkoda małżeńska powodująca nieważność małżeństwa musi istnieć w momencie zawierania związku sakramentalnego. W takiej sytuacji, jak ta, proszę osobę zainteresowaną o kontakt osobisty.

□□□ **Proszę bardzo o wyjaśnienie fragmentu Ewangelii św. Mateusza 5, 32. Jakie mogą być przeszkody dla zawarcia aktu małżeńskiego? Co to jest małżeństwo niedopełnione?**

Helena, Grodno

Prawo Starego Testamentu pozwalało Żydom na rozwody w określonej sytuacji. Tą sytuacją była niewierność żony. Czytając tekst Ewangelii św. Mateusza 5,32, można odnieść wrażenie, że Pan Jezus przychylił się do treści zawartych w Starym Testamencie. Ale kiedy przeczytamy werset tej samej Ewangelii zawarty w rozdziale 19,1-12, wówczas zauważymy, że Jezus oświadcza, że od początku nie było rozwodu. Podobnie piszą św. Marek i św. Paweł w Liście do Rzymian i w Pierwszym Liście do Koryntian. Według tych tekstów nierozdzielność małżeństwa nie dopuszcza żadnych wyjątków. Kościół grecki rozumie przez rozpustę cudzołóstwo i na podstawie tego tekstu św. Mateusza pozwala na rozwód z niewierną żoną.

Zgodnie z prawem, każde małżeństwo powinno być dopełnione przez akt seksualny. Jeśli w małżeństwie nie dochodzi do pożycia seksualnego z różnych powodów, to istnieje prawna możliwość rozwiązania takiego związku. Papież, który jest najwyższym Sędzią w Kościele, może swoją władzą apostolską rozwiązać takie małżeństwo. Wcześniej jednak musi być przeprowadzony proces kanoniczny o orzeczenie nieważności małżeństwa zawartego, ale niedopełnionego. Sąd Kościelny w Grodnie przeprowadzał już takie procesy.

Jakie należy mieć wykształcenie, by zostać sędzią kościelnym?

Praca w Sądzie Kościelnym wymaga odpowiedniej wiedzy i kwalifikacji w zakresie kościelnego prawa małżeńskiego i procesowego. Aby zostać sędzią, należy mieć ukończone

studia wyższe i posiadać tytuł naukowy licencjata lub doktora prawa. Sędziami są przede wszystkim kapłani, ale istnieje też prawna możliwość, aby osoba świecka mogła pełnić funkcję sędziego. Oprócz wykształcenia, potrzebna jest zgoda Konferencji Biskupów danego kraju. Chcę nadmienić, że osoby świeckie pracują w Sądach w charakterze biegłych sądowych z zakresu psychologii, psychiatrii, seksuologii. Siostry zakonne, które, zgodnie z literą prawa, nie są osobami duchownymi, również pełnią posługi w sądach na stanowiskach notariusza lub obrońcy węzła małżeńskiego.

Jakich spraw w naszym Sądzie jest najwięcej?

Sąd Kościelny w Grodnie, podobnie jak sądy w Polsce czy innych krajach Europy i Ameryki, przede wszystkim rozpatrują sprawy małżeńskie. Innych spraw, poza małżeńskimi, w naszym Sądzie nie było.